

**Pesticide
Action
Network**
Netherlands

Anreperstraat 91
9404 LC Assen
pan.netherlands@gmail.com
<https://www.pan-netherlands.org>

Aan de Adviescommissie voor de bezwaarschriften van het Ctgb

Postbus 8030

6710 AA Ede

Onderwerp: Aanvullende pleitnota dossier nummer JZBEZWAAR 2022-02 t/m JZBEZWAAR 2022-11

20 oktober 2022

Geachte commissie,

Tijdens de zitting van uw commissie op 12 oktober 2022 zijn de partijen in de gelegenheid gesteld om binnen 2 weken nader op het door appellanten tijdens de zitting ingebrachte te reageren. Appellanten maken gaarne van de gelegenheid gebruik om de achtergronden van een kort geformuleerde pleitnotitie nader toe te lichten. Dit geschrift is niet bedoeld als (nieuwe) inbreng in de procedure, maar slechts als toelichting.

Bij de toelating van een pesticide in Nederland spelen meerdere onderwerpen een rol. Wij onderscheiden de toelating sec, het op de markt brengen en het daadwerkelijk gebruik van de middelen. Ctgb beslist over de toelating en over de voorwaarden voor gebruik. Bij die voorwaarden kunnen andere wetten en Europese verordeningen en richtlijnen een rol spelen. Die mag Ctgb niet negeren.

Zoals reeds in de pleitnota vermeld is het Ctgb de enige instantie die voor Nederland het gebruik van pesticiden goedkeurt. De Nederlandse praktijkstructuur is dat wanneer het Ctgb een middel tot de markt toelaat, het daadwerkelijk gebruik van het middel slechts is gereguleerd door de aan de toelating door Ctgb verbonden voorwaarden en geen andere instanties zich verder met dit gebruik bemoeien. Dit betekent dat het Ctgb een brede verantwoordelijkheid heeft, namelijk de verantwoordelijkheid te toetsen of de gebruiksvoorwaarden voldoen aan de regels die in overige wetgeving is gesteld. Onder overige wetgeving wordt tevens verstaan Europese wetgeving waarbij sprake is of kan zijn van rechtstreekse werking.

Er is altijd werking van Europese regels, ofwel omdat ze op een correcte manier zijn geïmplementeerd in nationaal recht, ofwel via rechtstreekse werking.

Als Europese richtlijnen niet tijdig, geheel of correct zijn omgezet in nationale wetgeving, dan zijn gemeenten, provincies en waterschappen vervolgens zelf verantwoordelijk voor de juiste uitvoering van die richtlijnen. Dit in tegenstelling tot wat decentrale overheden vaak denken.

Decentrale overheden zijn zelf verantwoordelijk voor juiste toepassing van het Europese recht. Decentrale overheden kunnen zich dan niet verschuilen achter de nationale wetgever.

Voor de duidelijkheid: als een richtlijn wel goed is omgezet kan een decentrale overheid zich houden aan de nationale omzettingswetgeving. Als dat echter niet het geval is moet de decentrale overheid zich bewust zijn van het feit dat zijzelf verantwoordelijk is voor juiste toepassing van de Europese richtlijn en op onjuiste toepassing daarvan afgerekend kan worden.

Een verweer van Ctgb dat zij slechts met de verordening 1107/2009 te maken heeft treft daardoor geen doel.

Bron; Rechtstreekse werking van bepalingen uit Europese richtlijnen: Regels en risico's. Publicatie Europa decentraal. Januari 2010. <https://www.europadecentraal.nl/wp-content/uploads/2013/02/WEBVERSIE-rechtstreekse-werking.pdf>

Punten waar appellanten zich op beroepen betreffen met name de bescherming van het leven, waarbij zowel de natuur als de gezondheid van omwonenden wordt bedoeld.

Primair aan de orde is de Richtlijn gewasbeschermingsmiddelen (2009/128/EG) welke geheel en correct zou moeten zijn geïmplementeerd in de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Wgb).

Artikel 2a van de Wgb spreekt over een zorgplicht. In artikel 2 lid 3 van de Richtlijn 2009/128/EG spreekt over het voorzorgprincipe. De Wnb is dus geen correcte implementatie van de pesticidenrichtlijn. Dit betekent dat een rechtstreeks beroep kan worden gedaan op de Richtlijn.

Appellanten wensen rechtstreekse werking van de richtlijn, dus toepassing van het voorzorgprincipe. Er zijn tal van wetenschappelijke aanwijzingen dat glyfosaat schadelijk is voor de gezondheid van mens en natuur, maar Ctgb zegt het voorzorgprincipe niet toe te passen (verweerschrift, 12.)

Geconstateerde onzekerheden mogen dan geen reden zijn om het standpunt in te nemen dat deze geen aanleiding zijn om verdergaande beperkingen op te leggen.

Artikel 12 van de Richtlijn 2009/128/EG bevatten rechtstreekse opdrachten. In artikel 80 van de Wgb zou dit moeten zijn geïmplementeerd. Dit is echter niet het geval. De tekst luidt 'kunnen regels worden gesteld', dan wel 'kan worden bepaald'. Er zijn dus geen regels gesteld, het is niet bepaald.

Daarom beroepen appellanten zich op de tekst in artikel 12 van de Richtlijn gewasbeschermingsmiddelen. Verkort geciteerd, "... er worden passende risico maatregelen genomen..." In de toelating zijn deze maatregelen niet aangetroffen.

Daarnaast legt ook de Wet natuurbescherming dan wel de Habitatrichtlijn verplichtingen op. Of je het regelt via richtlijnconforme toepassing van de Wnb of rechtstreekse werking Habitatrichtlijn maakt feitelijk niets uit. De bepalingen geven aan hoe invulling moet worden gegeven aan de 'passende risicomaatregelen' uit artikel 12 van de Richtlijn gewasbeschermingsmiddelen. Kort gezegd komt dit er op neer dat de wetenschappelijke zekerheid wordt verkregen dat zich geen significante negatieve effecten op enige Natura 2000-gebied zullen voordoen.

Uit onderzoek blijkt dat glyfosaat zich via de lucht verspreidt en daardoor ook neerslaat in de Natura 2000-gebieden. Voor het verkrijgen van de gewenste wetenschappelijke zekerheid zijn twee benaderingen of een combinatie daarvan mogelijk. Enerzijds is dat aantonen welke concentraties geen effecten meer kunnen veroorzaken, anderzijds bepalen hoe breed de zonering moet zijn om geen hogere concentraties te verkrijgen.

Omdat deze kennis nog ontbreekt is onderzoek noodzakelijk alvorens een besluit over verlenging van de toelating kan worden genomen.

Namens appellanten,
Hoogachtend,

Margriet Mantingh, voorziter Pesticide Action Network Netherlands